

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R:	Cabinet
DYDDIAD:	Medi 2021
LLEOLIAD:	Rhithiol
TEITL:	Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Diweddaru Cabinet o Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol Ceredigion
RHESWM PAM BOD Y PWYLLGOR WEDI GOFYN AM Y WYBODAETH:	Diweddariad ar Anghenion Dysgu Ychwanegol

CEFNDIR:

Cyhoeddwyd Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Newydd Cymru ym mis Mawrth 2021 gyda'r bwriad o weithredu'r system newydd o fis Medi 2021. Fodd bynnag, mae'r rhaglen weithredu wedi'i diwygio oherwydd effaith y pandemig.

Mae Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (2018) Cymru yn rhan o'r rhaglen diwygio addysg ehangach yng Nghymru. Mae hyn yn darparu fframwaith statudol newydd ar gyfer cefnogi plant ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY), ac mae Cod gorfodol yn cyd-fynd ag ef sy'n sicrhau bod gan y system newydd gyfres o bamedrau clir y gellir eu gorfodi'n gyfreithiol lle mae'n rhaid i ysgolion, awdurdodau lleol a phartneriaid eraill sy'n gyfrifol am ddarparu gwasanaethau i blant a phobl ifanc ag ADY weithredu.

Y Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol <https://gov.wales/additional-learning-needs-code>

Nod y dull newydd, fel y nodir yn y Cod, yw:

'Cefnogi'r gwaith o greu system addysg gwbl gynhwysol lle rhoddir cyfle i bob dysgwr lwyddo a chael mynediad i addysg sy'n diwallu eu hanghenion ac sy'n eu galluogi i gymryd rhan, elwa ar ddysgu a'i fwynhau.'

Mae'r fframwaith statudol newydd yn seiliedig ar y 5 egwyddor ganlynol:

- Dull sy'n seiliedig ar hawliau** lle mae barn, dymuniadau a theimladau'r plentyn, rhieni/gofalwyr neu berson ifanc y plentyn yn ganolog i gynllunio a darparu cymorth.
- Nodi, ymyrryd yn gynnar a chynllunio pontio effeithiol.**
- Cydweithio** lle mae pawb sy'n gysylltiedig yn cydweithio er lles gorau'r plentyn neu'r person ifanc
- Addysg gynhwysol** sy'n cefnogi cyfranogiad yn llawn mewn addysg brif ffrwd, lle bynnag y bo'n ymarferol ac ymagwedd lleoliad cyfan i ddiwallu anghenion dysgwyr ag ADY.
- System ddwyieithog** lle cymerir pob cam rhesymol i ddarparu ALP yn Gymraeg i blant a phobl ifanc sydd angen cymorth drwy gyfrwng y Gymraeg.

Y SEFYLLFA AR HYN O BRYD:

Oherwydd effaith sylweddol y pandemig, adolygwyd y cynllun gweithredu ADY ymhellach gan y Gweinidog ym mis Gorffennaf 2021 fel a ganlyn:

O'r 1af o Fedi 2021, bydd y system ADY yn dechrau ar gyfer plant o oedran ysgol gorfodol ac is yn unig:

- sydd newydd eu nodi fel rhai sydd ag angen dysgu ychwanegol (ADY) yn dilyn prosesau Cod ADY, waeth beth fo'u lleoliad - gan gynnwys y rhai a allai fynychu lleoliad EOTAS, ysgol annibynnol neu sy'n cael eu haddysgu gartref yn ddewisol;
- yn cael eu cadw;

O 1af o Ionawr 2022, bydd y system ADY yn dechrau ar gyfer plant o oedran ysgol gorfodol ac yn is sydd:

- yn mynychu ysgolion a gynhelir (gan gynnwys Unedau cyfeirio) ym Mlynnyddoedd Meithrin 1 a 2 a Blwyddyn 1, Blwyddyn 3, Blwyddyn 5, Blwyddyn 7 a Blwyddyn 10) sydd â darpariaeth addysgol arbennig drwy weithredu yn y blynyddoedd cynnar / gweithredu blynyddoedd cynnar a mwy neu weithredu gan yr ysgol GY /gweithredu gan yr ysgol â mwy GYM;
- Bydd plant sydd â darpariaeth addysgol arbennig ar hyn o bryd drwy ddatganiad neu wrthi'n cael asesiad AAA yn aros; ac ni fydd y rhai sydd dros oedran ysgol gorfodol yn cael eu cynnwys yn y flwyddyn gyntaf o weithredu.
- Bydd symudiad plant i'r system newydd yn cael ei wasgaru dros y flwyddyn.
- Ni fydd rhieni'n gallu gofyn am symud i'r system newydd tan 1 Ionawr 2022.

Mae Awdurdodau Lleol yn dal i aros am y canllawiau gweithredu tair blynedd terfynol, a disgwylir iddynt gael eu cyhoeddi yn gynnar yn nhymor yr Hydref. Mae'r canllawiau gohiriedig hyn yn effeithio ar y sicrwydd y gallwn ei ddarparu i ysgolion, yn ogystal â'r gwaith paratoi y gallwn ei wneud gyda'n rhieni a'n hasiantaethau cymorth.

Datganiad Gweledigaeth ADY Ceredigion:

Creu system addysg gwbl gynhwysol yng Ngheredigion, lle rhoddir cyfle i ddysgwyr Ceredigion lwyddo a chael mynediad at ddarpariaeth addysg leol, sy'n diwallu eu hanghenion ac sy'n eu galluogi i gymryd rhan mewn dysgu, elwa ohono a'i fwynhau.

Mae awdurdod Ceredigion, fel Llywodraeth Cymru, yn credu mai cyfrifoldeb pawb yw gwella canlyniadau i blant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol. Yn unol â hynny, mae'n gweithio mewn partneriaeth ag ysgolion, rhieni ac asiantaethau eraill i sicrhau bod pob plentyn yng Ngheredigion, beth bynnag fo'i angen, yn cael ei werthfawrogi, yn profi llwyddiant yn eu dysgu, yn cyflawni eu potensial a'u nodau personol ac yn manteisio i'r eithaf ar eu siawns o fywyd llawn ac ystyrllon.

Ar bob cam bydd Ceredigion yn hyrwyddo annibyniaeth a gwydnwch pob disgybl, fel y gallant fyw bywydau urddasol yn eu cymuned leol, drwy ddarparu gwasanaethau cynaliadwy ac integredig sy'n eu cefnogi. Bydd yr holl wasanaethau'n cael eu datblygu drwy ddulliau

canolbwyntio ar yr unigolyn o gydweithio a chyd-gynhyrchu, sy'n pwysleisio trafodaeth wedi'i hwyluso am anghenion, canlyniadau a darpariaeth sy'n ystyried safbwyntiau, dymuniadau a theimladau ac sydd wedi'u cynllunio i osgoi neu ddatrys anghydfodau ac anghytundebau yn gynnar.

O dan y system ADY newydd, mae dyletswydd ar awdurdodau lleol i adolygu'r trefniadau a wneir gan ysgolion i ddiwallu anghenion dysgwyr ag ADY. Bydd y canllawiau hyn yn amlinellu egwyddorion a disgwyliadau Awdurdod Ceredigion ar gyfer addysgu plant a phobl ifanc ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Mae hefyd yn rhoi eglurder ar yr hyn a ddisgwylir gan ysgolion prif ffrwd Ceredigion, o ran diwallu anghenion dysgwyr ag ADY, a bydd yr awdurdod yn ei adolygu. Bydd y ddogfen hon yn rhan annatod o fframwaith yr awdurdod ar gyfer diwallu anghenion pob plentyn a pherson ifanc rhwng 0 a 25 oed.

Mae Ceredigion eisoes mewn sefyllfa dda i weithredu llawer o egwyddorion y diwygiadau ADY newydd oherwydd:

- ffafrio addysg brif ffrwd a darpariaeth gynhwysol;
- argaeledd ymyriadau a darpariaeth ADY drwy gyfrwng y Gymraeg;
- mae arfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn eisoes wedi'i wreiddio yn y rhan fwyaf o ysgolion Ceredigion;
- bydd ein system Panel Adnoddau yn parhau i fod yn effeithiol wrth ystyried atgyfeiriadau ysgolion ar gyfer cymorth ALI a CDU a gynhelir gan yr ALI;
- dangosodd 'arolwg Parodrwydd ADY' y tymor diwethaf fod llawer o'n hysgolion mwy yn hyderus y byddant yn gallu bodloni'r gofynion statudol;
- rydym wedi cyflwyno system o Bencampwyr CADY i gefnogi pob Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol ymhellach, i sicrhau y byddant yn barod i fodloni gofynion y Ddeddf a'r Cod ADY;
- rydym wedi darparu cyllid ychwanegol i ysgolion i ddarparu amser ychwanegol di-gyswllt ar gyfer ein CADY, fel bod ganddynt yr amser i weithredu'r newidiadau angenrheidiol yn ystod y cyfnod pontio;
- mae ein tîm staff canolog wedi neilltuo un diwrnod yr wythnos ar gyfer gwaith paratoi â ffocws ar gyfer y system ADY. Bydd hyn yn parhau y tymor hwn;
- rydym wedi cynhyrchu Pecyn Cymorth ADY ar gyfer ysgolion y dylid fod wedi ei gwblhau a'i rannu erbyn y 9fed o Fedi.
- mae gan Geredigion fforwm amlasiantaethol sefydledig ar gyfer trafod a chefnogi plant cyn-ysgol mewn lleoliadau Meithrin, ac mae gennym brosesau pontio cadarn o'r Feithrinfa i'r ysgol.
- mae Ceredigion wedi sefydlu cysylltiadau agosach â staff ein sefydliad addysg bellach ac yn rhannu cyfrifoldeb am ddarpariaeth arbenigol ôl-19 (Camu Mlaen).

Mae rhai risgiau hefyd yn gysylltiedig:

- mae'r ffaith nad oes gennym ganllawiau clir a manylion terfynol y Cynllun Gweithredu diwygiedig, gan Lywodraeth Cymru ar ddechrau Medi, yn golygu ein bod yn gorfod gohirio ein gwaith paratoi gyda staff ysgol, rhieni ac asiantaethau partner;
- bu llawer o newidiadau i'r cynlluniau gweithredu dros y tair blynedd diwethaf sydd wedi arwain at ansicrwydd a diffyg hyder;

- ni ddylid tanbriso'r llwyth gwaith cynyddol ar gyfer y CADY a staff ysgolion yn gyffredinol, wrth orfod gweithredu dwy system wahanol ochr yn ochr, ynghyd â'r newidiadau niferus a achosir gan gyfyngiadau COVID - ac mae'n debygol o arwain at fwy o straen;
- mae'r oedi sylweddol gan llywodraeth Cymru wrth gyhoeddi hyfforddiant ADY ar gyfer athrawon prif ffrwd yn golygu nad yw llawer ohonynt yn ddigon ymwybodol o'r cyfrifoldeb cynyddol y mae'r Ddeddf ADY a'r Cod yn ei roi arnynt. Mae hyfforddiant codi ymwybyddiaeth Ceredigion wedi hyrwyddo y byddant yn gyfrifol am nodi anghenion eu dysgwyr a darparu darpariaeth gynhwysol, drwy addysgu gwahaniaethol, ac ymyriadau safonol i ddiwallu anghenion eu dysgwyr yn yr ystafell ddogfen. Lle nad yw hyn yn effeithiol, mae gan rieni a dysgwyr fwy o hawliau i apelio i Dribiwnlys Addysg Cymru;
- mae staff ysgolion hefyd yn canolbwyntio ar baratoi ar gyfer diwygio Cwricwlwm Newydd Cymru. Nid yw'r cysylltiadau agos rhwng diwygio'r cwricwlwm a diwygio ADY wedi cael eu hamlygu'n ddigonol gan Lywodraeth Cymru, sy'n golygu bod diwygio'r cwricwlwm wedi cael blaenoriaeth ar adegau dros ddiwygio ADY, er bod y system ADY eisoes yn statudol;
- mae'r llwyth gwaith cynyddol ar y tîm ADY canolog, o ganlyniad i newidiadau i'r system ADY yn drwm. Nid ydym wedi gallu recriwtio seicolegydd addysgol ac rydym wedi gorfod recriwtio seicolegydd addysg mewn hyfforddiant na fydd yn gallu dechrau yn y rôl tan Medi 2022. Bu'n rhaid i ni ail-hysbysebu'r swydd newydd Cydgysylltydd CDU fydd yn gyfrifol am ysgrifennu CDU a gynhelir gan yr ALI, ac i gydgysylltu'r ddarpariaeth a mynychu cyfarfodydd adolygu.

Bydd y system ADY newydd yn gweithredu ochr yn ochr â'r system AAA, yn ystod y cyfnod gweithredu tair blynedd. Darperir adolygiad o'r cynllun gweithredu a'r ddogfen egwyddorion a disgwyliaid, unwaith y bydd y cynllun gweithredu terfynol a'r wybodaeth wedi'u cadarnhau gan Lywodraeth Cymru.

Bydd dogfen Egwyddorion a Disgwyliaid Ceredigion yn cael ei chyflwyno i'r cabinet maes o law.

LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL:	Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam	Na, Bydd Aseiad Effaith Integredig ADY yn cael ei gyflawni yn dilyn derbyn y cynllun gweithredu terfynol.
	Crynodeb:	
	Hirdymor:	
	Cydweithio:	
	Cynnwys:	
	Atal:	
	Integreiddio:	
ARGYMHELLION:		

Er gwybodaeth	
RHESWM DROS YR ARGYMHELLION:	
Er gwybodaeth	
Enw Cyswllt:	Meinir Ebbsworth Gillian Evans
Swydd:	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau Ysgolion Rheolwr Corfforaethol ADY, Cynhwysiant a Lles
Dyddiad yr Adroddiad:	Medi 2021
Acronymau:	ADY- Anghenion Dysgu Ychwanegol AAA- Anghenion Addysg Arbennig CADY- Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol CDU- Cynllun Datblygu Unigol